

DÜNÜ BUGÜNÜ VE YARINIYLA ULUSLARARASI 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE JULY 15 COUP
ATTEMPT: YESTERDAY, TODAY AND TOMORROW

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
ABSTRACTS

2 Mayıs 2024

DİYARBAKIR

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Editörler/ Editorial Board

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALKIŞ

Seçilmiş bildiri özetlerinden oluşmaktadır/
Consists of selected abstracts.

ISBN: 978-625-00-2090-6

Yayınlanma Tarihi: 10 Mayıs 2024

Bu kitapta yer alan yazıların bilimsel, etik ve yasal sorumlulukları yazarlarına aittir.
The scientific, ethical and legal responsibilities of the texts in this book belong to authors.

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Diyarbakır/TÜRKİYE
Dicle University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Diyarbakır/

TURKIYE

Diyarbakır, Mayıs/May 2024

İÇİNDEKİLER / Table of Contents

<u>Sunuş / Foreword</u>	<u>4</u>
<u>Kurullar/ Boards</u>	<u>5</u>
<u>Davetli Konuşmacılar / Speakers</u>	<u>8</u>
<u>Bilimsel Program/ Programme</u>	<u>9</u>
<u>Bildiri Özetleri/ Abstracts</u>	<u>16</u>

SUNUŞ

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından ve Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün katkılarıyla düzenlenen Dünü, Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu 2 Mayıs 2024 tarihinde hem yüz yüze hem de çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumda, her biri kendi alanında uzman akademisyenlerin konuşmacı olarak katıldıkları açılış panelinden sonra, uygun bulunmuş olan 18 bildiri; toplam 4 oturumda ve 20 araştırmacı ve uzmanın katılımıyla sunulmuştur. Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından düzenlenen Dünü, Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu'nun düzenlenmesinde ve başarıyla tamamlanmasında görev alan Düzenleme Kurulu üyelerine, sempozyum sekreteryasına ve bu kitapta özet bildirileri yer alan değerli katılımcılara katkıları için fakültem ve şahsım adına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN
Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı
Dicle Üniversitesi İİBF Dekanı

FOREWORD

The International Symposium on the July 15th Coup Attempt: Yesterday, Today and Tomorrow, organized by the Faculty of Economics and Administrative Sciences of Dicle University with the contributions of Dicle University Rectorate, was held on May 2, 2024, both face-to-face and online.

After the opening panel, where expert academicians in their respective fields participated as speakers, a total of 18 papers, deemed appropriate, were presented in 4 sessions with the participation of 20 researchers and experts. I would like to express my gratitude, on behalf of both my faculty and myself, to the members of the Organizing Committee, the symposium secretariat, and the valuable participants whose abstracts are included in this book, for their contributions to the organization and successful completion of the International Symposium on the July 15th Coup Attempt: Yesterday, Today and Tomorrow, organized by the Faculty of Economics and Administrative Sciences of Dicle University.

Prof. Seyfettin ASLAN
Dean of the Symposium Organizing Committee
Dean of Faculty of Economics and Administrative Sciences, Dicle University

ONURSAL BAŞKAN / Honorary President

Prof. Dr. Mehmet KARAKOÇ

Dicle Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU / Organizing Committee

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN (Düzenleme Kurulu Başkanı)

Doç. Dr. Fethiye Müge SAKAR

Doç. Dr. Nurettin MENTEŞ

Doç. Dr. Saniye Şehnaz ALTUNAKAR MERCAN

Doç. Dr. Osman GEYİK

Dr. Öğr. Üyesi Ömer TAYLAN

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi Barış ÜLKER

Dr. Öğr. Üyesi Cuma ÇAKMAK

Dr. Keziban ALTUN ERDOĞDU

Dr. Meryem ÇAKIR KANTARCIĞLU

Arş. Gör. Dr. Ahmet Vedat KOÇAL

SEKRETERYA/ Secretariat

Doç. Dr. Saniye Şehnaz ALTUNAKAR MERCAN

Doç. Dr. Fethiye Müge SAKAR

Dr. Öğr. Üyesi Barış ÜLKER

Dr. Öğr. Üyesi Cuma ÇAKMAK

Dr. Öğr. Üyesi Ömer TAYLAN

Dr. Meryem ÇAKIR KANTARCIOĞLU

Arş. Gör. Dr. Ahmet Vedat KOÇAL

Dr. Keziban ALTUN ERDOĞDU

BİLİM KURULU / Scientific Board

- Prof. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ezeli AZARKAN, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfettin ASLAN, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet TARCAN, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Kaoru Natsuda, R. Asia Pacific University
Prof. Dr. Arpad HORNYAK, Pecs Üniversitesi, Macaristan
Prof. Dr. Ferit İZCİ, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan TUNCEL, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. M. Halis ÖZER, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer ÇAHA, İstanbul Ticaret Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut Hakkı AKIN, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Khaled ALADWAN, Yermük Üniversitesi, Ürdün
Prof. Dr. Mehmet DEMİRBAĞ, Essex Üniversitesi, İngiltere
Prof. Dr. Nazif SHAHRANI, Indiana University, Bloomington, ABD
Prof. Dr. Sufian Farid SHUAIB, Uluslararası İslâm Üniversitesi, Malezya
Prof. Dr. Bekir Berat ÖZİPEK, İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Atilla YAYLA, İstanbul Medipol Üniversitesi
Dr. Adam Safronijevic, University of Belgrade
Prof. Dr. Dibyesh Anand, University of Westminster
Prof. Dr. Mehmet DEMİR, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Nazım KARTAL, Sinop Üniversitesi
Prof. Dr. Selahaddin BAKAN, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Selma KARATEPE, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi
Prof. Pankaj Srivastava, M.N. National Institute of Technology Allahabad, Prayagraj, India
Prof. Dr. Tefvik ERDEM, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Vahap ÖZPOLAT, Dicle Üniversitesi

- Doç. Dr. Aslı AYDEMİR, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Bünyamin HAN, Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Fethiye Müge SAKAR, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Halil İbrahim ŞENGÜN, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet SONGUR, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Osman GEYİK, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Saniye Şehnaz ALTUNAKAR MERCAN, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Yıldız ATMACA, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TURAN, Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali Çiçek, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Arif İĞDELİ, Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Barış ÜLKER, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ebuzer ARSLAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat KAYA, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Lütfü Sizer, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALKIŞ, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mesut ASLAN, Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAHÖYÜK, Beykent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Müslüm KAYACI, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Osman SEYİTOĞULLARI, Hakkâri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇAMUR, Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ömer TAYLAN, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre KARACA, Bingöl Üniversitesi
Dr. Sercan CENGİZ, Harran Üniversitesi
Dr. Abuzer AÇIKGÖZ, Harran Üniversitesi
Dr. Ahmet Vedat KOÇAL, Dicle Üniversitesi
Dr. Ferhat ARI, Bingöl Üniversitesi
Dr. Meryem ÇAKIR KANTARCIOĞLU, Dicle Üniversitesi
Dr. Osman KARAKÖSE, Dicle Üniversitesi

DAVETLİ KONUŞMACILAR

INVITED SPEAKERS

Prof. Dr. Atilla YAYLA

Medipol Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

İstanbul Ticaret Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

BİLİMSEL PROGRAM
SCIENTIFIC PROGRAMME

2 Mayıs/ May 2024
Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Diyarbakır/ TÜRKİYE
Dicle University Faculty of Economic and Administrative Sciences
Diyarbakır/ TURKIYE

DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINIYLA
ULUSLARARASI 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ SEMPOZYUMU

BİLİMSEL PROGRAM

Kayıt

09:00 – 09:30

AÇILIŞ

09:30

D Salonu

İstiklâl Marşı ve Saygı Duruşu

**Dicle Üniversitesi Tanıtımı Konulu Video
Gösterimi**

**15 Temmuz Darbe Girişimi Konulu Video
Gösterimi**

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Mehmet KARAKOÇ

Dicle Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Düzenleme Kurulu Onursal Başkanı

AÇILIŞ PANELİ

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN

Moderatör

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Prof. Dr. Atilla YAYLA

Medipol Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

İstanbul Ticaret Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

İLÂHİYAT VE TARİH AÇISINDAN

DARBELER VE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ OTURUMU

14:00 – 15:30

Çalıştay 1 Salonu

Moderatör: Doç. Dr. Nurettin MENTEŞ, Dicle Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet KELEŞ, Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Fetullahçı Terör Örgütünün (Fetö) Dinî Referansları

**

Ahmet AY, Gazeteci, Milat Gazetesi

Fetö'de Din İstismarı

**

Doç.Dr. Orhan CANPOLAT, Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

İslâm Hukukuna Göre Yönetime Başkaldırı: 15 Temmuz Darbe Girişimi Örneği

**

Doç. Dr. Mutlu SESLİ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dr. Şeyhmus DEMİR, Dicle Üniversitesi

15 Temmuz Darbe Girişiminin Ardından Laikliği Yeniden Düşünmek

**

Dr. Öğr. Gör. Enver AKIN, Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

15 Temmuz Darbesi Işığında Eski Çağdan Günümüze Darbeler

İLETİŞİM AÇISINDAN DARBELER VE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ OTURUMU

14:00 – 15:30

Çalıştay 2 Salonu

Moderatör: Doç. Dr. Osman GEYİK, Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL, Siirt Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

La Figaro Gazetesi'nde 15 Temmuz Darbe Girişimi Hakkında Yayımlanan Değerlendirme Yazılarının İdeolojik Söylem Çözümlemesi

**

Yük. Lis. Öğr. Ramazan ESEN, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

28 Şubat Süreci ve 15 Temmuz Darbe Girişiminin Medya Açısından Karşılaştırılması

**

Yük. Lis. Öğr. Tayfun ÇELİK, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türkiye Cumhuriyeti Darbeler Tarihinde Medyanın Rolü: 15 Temmuz Darbe Girişimi Örneği

**

Yük. Lis. Öğr. Beyza AKSOY, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

15 Temmuz Darbe Girişiminde Medyanın Gücü

**

Yük. Lis. Öğr. Emel BAL, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

15 Temmuz Darbe Girişiminde Kurumsal İletişimin Etkisi

SOSYOLOJİ AÇISINDAN DARBELER VE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ OTURUMU

14:00 – 15:30

D Salonu

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALKIŞ, Dicle Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hasan AKAY, Adıyaman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dr. Nevzat NARÇİÇEK, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

15 Temmuz ile Birlikte Sivil Toplum Kuruluşlarının Artan Önemi Hakkında Bir Değerlendirme

**

Öğrt. Mahmut BALTA, Millî Eğitim Bakanlığı

15 Temmuz Darbe Girişimi Örneğinde Bir Değişim ve Dönüşüm Aracı Olarak Sivil Toplum

**

Yük. Lis. Öğr. Öğrencisi Nurbanu ÖZMEN, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Prof. Dr. Seyfettin ASLAN, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

15 Temmuz Darbe Girişiminin Türkiye Toplumunu Üzerindeki Psikolojik Etkileri

**

Yük. Lis. Öğr. Muhbet ÇELİK, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

15 Temmuz Darbe Girişiminin Türk Vatandaşı Üzerindeki Toplumsal Etkileri

SIYASET BİLİMİ VE İKTİSAT AÇISINDAN DARBELER VE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ OTURUMU

14:00 – 15:30

E Salonu

Moderatör: Dr. Meryem ÇAKIR KANTARCIOĞLU, Dicle Üniversitesi

Dr. Arş. Gör. Ahmet Vedat KOÇAL, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Türkiye’de Ordu-Siyaset İlişkinin ve Askerî Müdahalelerin Kurucu Temelleri:

Türk Devlet Geleneği Bağlamında Bir Tarihsel Çerçeve Denemesi

**

Dr. Arş. Gör. Ahmet Vedat KOÇAL, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

**Devleti Kurtaranlar, Devleti Ele Geçirmeye Kalkanlara Karşı:
15 Temmuz Vakası Örneğinde Türkiye’de Darbe Eleştirisi Geleneğinin Eleştirisi**

**

Öğr. Gör. Mehmet Şevket ARIKAN, Siirt Üniversitesi

**Mekânın Siyasallaşması: 15 Temmuz Darbe Girişimine Konu Edilen Mekânların
Siyasal Açından Değerlendirilmesi**

**

Dr. Öğr. Üyesi Veysi ASKER, Dicle Üniversitesi Sivil Havacılık Yüksek Okulu

**15 Temmuz Darbe Girişimi İle Atatürk Havalimanı Saldırısının
Türkiye’deki Havayolu İşletmelerinin Finansal Performansına Etkisi**

ÇEVİRİMİÇİ OTURUM

14:00 - 15:30

Oturum bağlantısı: <https://zoom.us/j/98621452295>

Katılım şifresi: **Ys+348**

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Barış ÜLKER, Dicle Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Müslüm KAYACI, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

15 Temmuz Darbe Girişiminden Sonra Türk Kamu Yönetiminde Yaşanan Değişim

**

Dr. Muhittin IŞIK, Adalet Bakanlığı

15 Temmuz Darbe Girişimi ve 28 Şubat Postmodern Darbesinin Karşılaştırmalı Bir Analizi

**Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe
Girişimi Sempozyumu**

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

BİLDİRİ ÖZETLERİ

ABSTRACTS

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

FETHULLAHCİ TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ) DİNİ REFERANSLARI

Prof.Dr. Ahmet KELEŞ

Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Bu oturumda sunacağım tebliğimin konusu FETÖ'nün dini referanslarıyla ilgili olacaktır. Şanlı tarihimizin en kara, en talihsiz ve en acı ihaneti olan FETÖ 15 Temmuz 2016 tarihinde aziz milletimizi içeriden ve alçakça sırtından hançerlemeye kalkışmıştır. Çok şükür ki başarılı olamamış ve tarihimizin en derin darbelerinden birini Allah'ın lütfu, Sayın Cumhurbaşkanımızın engin feraseti, cesareti ve büyük devlet adamlığı tecrübesiyle atlatabilmeyi başardık. Kıyamete kadar bir benzerinin daha yaşanmaması dileğiyle mezkûr hain örgütün manifestosunu ve onu dayandırdığı dini referansları kısaca analiz etmeye çalışacağım.

Söz konusu analizimi şu alt başlıklar çerçevesinde ele almayı düşünüyorum:

Terör Örgütün Yapısal Analizi

Dini Referansları

Dünyevi Amaçları

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

FETÖ'DE DİN İSTİSMARI

Ahmet AY

Araştırmacı-Yazar-Milat Gazetesi, ahmeda.21@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmamızda 15 Temmuz 2016 akşam saatlerinde FETÖ elebaşı Fethullah Gülen'in geliştirdiği heretik teoloji ile eğitilen, beyinleri esir alınan TSK içindeki askerlerin teşebbüs ettikleri darbe sürecinin istismar edilen dini argümanlar ele alınacaktır. 1960'lı yıllardan itibaren örgüt içinde yaşanan değişim ve dönüşüm ile birlikte başta CIA olmak üzere bölgede etkili olan yabancı istihbarat örgütlerinin FETÖ üzerindeki etkileri resmi ağızlardan aktarılacaktır. Birinci bölümde Fethullah Gülen ve örgütte ön plana çıkan isimlerin kendilerine ait söz ve söylemleri ele alınacak ve bu söz ve söylemlerin örgüt üzerindeki etkisi irdelenecektir. İkinci bölümde örgütün istismar ettiği dini argümanların örgütü destekleyen yabancı istihbarat örgütleri tarafından nasıl pratize edilerek "realize" edildiği ve bu yöntemle örgüte nasıl destek çıktıkları incelenecektir. Son bölümde ise örgütte oluşan heretik teolojinin çarpıklığı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: FETÖ, teoloji, 15 Temmuz, darbe.

EXPLOITATION OF RELIGION IN FETO

ABSTRACT

In this study, the religious units where the coup occurred in the Turkish Armed Forces Unit, whose brains were captured and classified with the perverted theology developed by FETO leader Fethullah Gülen, on the evening of July 15, 2016, were seized. Along with the change and transformation within the organization since the 1960s, the effects of foreign military units effective in the region, especially the CIA, on FETO will be conveyed officially. In the first part, the words and expressions of Fethullah Gülen and prominent figures in the organization will be discussed and the impact of these words and expressions on the organization will be examined. In the second part, the organization of exploited religious exploitation, how it is practiced and operated by foreign intelligence centers, and how the support comes from this organization will be examined. In the last chapter, the conflict between heretical theology in the organization can be discussed.

Keywords: FETÖ, theology, 15 July, coup.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

İslâm Hukukuna Göre Yönetime Başkaldırı: 15 Temmuz Darbe Girişimi Örneği

Orhan CANPOLAT

Doç. Dr., DÜ İlahiyat Fakültesi, polatcan21@hotmail.com

ÖZET

İslam hukukunda bağı suçu, siyasi iktidar düzenine karşı kalkışma eylemlerini kapsamaktadır. Fakihler arasında bu fiil tazir mi yoksa had cezası kapsamına mı girdiği konusunda görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Bağy suçunun tanımı ve cezalandırılması kapsamında mezhepler farklı yaklaşımlar sergilemişlerdir. Hanefiler devleti yöneten halife ya da devlet başkanına karşı yapılan haksız ayaklanma olduğu görüşünde bulunurken, Maliki fakihlerine göre bağy, meşru bir şekilde halife veya devlet başkanlığı mevkiinde bulunan bir kişiye itaatten kaçınmak anlamına gelmektedir. Şafiiler ise, meşru otoriteye karşı yapılan kalkışmada, isyancıların örgütlü olması ve ortak hareket etmeleri durumunda bunu bağy olarak değerlendireceklerini söylemişlerdir. Bağy suçunun oluşması için siyasi sebebin yanı sıra genel kast aranmaktadır. Eğer kalkışma sadece düşünce olarak kalırsa bu durumda suç unsuru oluşmaz. Devlete başkaldıran topluluğun, oluşturdukları gücün devlet yönetimini ele geçirmeye yetecek büyüklükte olması gerekmez, önemli olan eyleme geçmeye hazır olmalarıdır. Bununla birlikte devlete karşı başkaldırı fiilinde bulunanlar arasında iş bölümü ve dayanışma bulunması gerekmektedir. Kalkışma hareketinde bulunanlar teker teker hareket etmeleri durumunda bireysel suçlarından ceza alırlar, fakat toplu olarak hareket etmeleri halinde bağy suçunu oluşturur ve buna göre cezalandırılırlar. Fakihler bağy-kalkışma hareketinde bulunanların tazir cezasından ölüm cezasına kadar ceza verilebileceğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda Türkiye'de 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında toplumun demokrasiye ve seçilmiş iktidarlara sahip çıkması, bağy-darbecilere dur demeleri, eşine ender rastlanılan ülkenin demokratik değerlerine olan bağlılığını ve toplumsal uyumunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam hukuku, Bağy, Darbe, Tazir, Ceza

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

Rebellion Against Governance in Islamic Jurisprudence: The Case of the July 15th Coup Attempt

ABSTRACT

In Islamic jurisprudence, the crime of baghy encompasses rebellion actions against the political authority. There are divergent views among jurists regarding whether this act falls under discretionary punishment (tazir) or prescribed punishments (hudud). Different schools of thought have presented varied approaches regarding the definition and punishment of baghy. While Hanafis consider it as an unjust uprising against the ruling caliph or head of state, according to Maliki jurists, baghy refers to disobedience towards a legitimate caliph or head of state. On the other hand, Shafi'is state that organized rebellion against legitimate authority constitutes baghy when rebels act collectively. For the crime of baghy to occur, both a political motive and a general intent are required. If the rebellion remains only as an idea without materializing into action, it does not constitute a criminal offense. The size of the force gathered by those rebelling against the state does not necessarily need to be sufficient to overthrow the government; what matters is their readiness to take action. Moreover, there should be division of labor and solidarity among the rebels. If individuals act independently, they are liable for their individual offenses; however, collective action constitutes the crime of baghy and warrants punishment accordingly. Jurists have stipulated that those involved in rebellion may face punishment ranging from discretionary penalties to death sentences. In this context, the response of Turkish society to the attempted coup on July 15th demonstrates a rare commitment to democratic values and social cohesion, as they stood up against the perpetrators of baghy, reaffirming their dedication to democratic principles.

Keywords: Islamic Law, Rebellion, Coup, Discretionary Punishment, Penalty

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN ARDINDAN LAİKLİĞİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

Mutlu SESLİ

Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mutlu.sesli@gop.edu.tr

Şeyhmus DEMİR

Dr., Dicle Üniversitesi, demirs4780@gmail.com

ÖZET

İnsan onurundan kaynaklı inanç özgürlüğü, doğal bir haktır. Din, devlet ve toplum ilişkilerini düzenleyen temel ilkelerden biri olan laiklik, modern demokrasilerin yeter koşulu olmasa da asgari koşullarındandır. İşleyen bir demokrasi için laiklik, hayati bir olgudur. Türkiye modernleşmesinin de önemli bir bileşeni olarak laiklik, devletin, herhangi bir dinin veya mezhebin kurallarına göre dizayn edilmemesini öngörmektedir. Bu anlamıyla laiklik, devletin inançlar karşısında yansız olmasını gerektirir. Laiklik, herhangi bir inancın diğer bir inanca üstünlük ve baskı kurmamasının teminatıdır.

15 Temmuz 2016 tarihinde halkın direnişiyle engellenen başarısız darbe girişimi, pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Demokrasiyi sekteye uğratma ve anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçlarının işlendiği bu darbe teşebbüsüne giden süreçte ülkemizdeki laiklik uygulamalarının da etkisinin olduğu görülmektedir. 2000’li yıllara kadar siyasal iktidarın merkezide yer alanlar, Resmi İdeoloji (Kemalizm) üzerinden katı bir laiklik anlayışı benimsemiş ve bunu halka dayatmışlardır. Darbeye teşebbüs eden grupların zihni arka planında Türkiye’de uygulana gelen katı laiklik uygulamaları bir meşrulaştırma aracı olarak kullanılmış, hatta kendi meşruiyetlerini din üzerinden inşa etmişlerdir.

Çalışmada, Türkiye’deki laiklik uygulamalarının geçmişten günümüze modernleşme çabalarının da etkisiyle izlediği seyir üzerinde durulacaktır. Örnek olay analizi yoluyla 15 Temmuz Darbe Teşebbüsünün laiklik bağlamında sebep ve sonuçlarına ışık tutulmaya çalışılmaktadır.

Laikliğin, dinlerin kamusal alandan dışlanması, dini/ dindar olanın ötekileştirilmesi şeklinde uygulanması toplumdaki geniş kesimleri kapsayan bir mağduriyet alanı oluşturmaktadır. Türkiye’de 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü, bir yönüyle bu mağduriyet alanını istismar eden kesimler tarafından gerçekleştirilmiştir. Jakoben bir anlayışla ve dayatmacı şekilde uygulanan laiklik, kavramın özünde barındırdığı şekilde “inançlara özgürlük” sağlamak yerine 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü örneğinde olduğu gibi illegal yapılara zemin hazırlayabilir. Bu nedenle katı laikleştirme politikaların, laiklik karşıtlarını güçlendirerek laikliğin kurumsallaşmasını zorlaştırdığı sonucuna ulaşabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Din, Laiklik, 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü, Demokrasi.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

RETHINKING SECULARISM AFTER THE JULY 15 COUP ATTEMPT

ABSTRACT

Freedom of belief is a natural right arising from human dignity. Secularism, one of the basic principles regulating the relations between religion, state and society, is one of the minimum conditions, although not a sufficient condition, of modern democracies. Secularism is a vital phenomenon for a functioning democracy. Secularism, as an important component of Turkey's modernization, stipulates that the state should not be designed according to the rules of any religion or sect. In this sense, secularism requires the state to be neutral towards beliefs. Secularism is the guarantee that no belief dominates or oppresses another belief.

The unsuccessful coup attempt, which was prevented by the resistance of the people on July 15, 2016, brought about many discussions. It is seen that secularism practices in our country also had an impact on the process leading to this coup attempt, in which crimes of disrupting democracy and attempting to eliminate the constitutional order were committed. Until the 2000s, those at the center of political power adopted a strict understanding of secularism through the Official Ideology (Kemalism) and imposed it on the people. In the mental background of the groups that attempted the coup, the strict secularism practices implemented in Turkey were used as a legitimization tool, and they even built their own legitimacy through religion.

The study will focus on the course of secularism practices in Turkey, from past to present, under the influence of modernization efforts. Through case study analysis, it is attempted to shed light on the causes and consequences of the July 15 Coup Attempt in the context of secularism.

The implementation of secularism in the form of exclusion of religions from the public sphere and marginalization of the religious creates an area of victimization that covers large segments of society. The July 15 Coup Attempt in Turkey was, in a sense, carried out by groups that exploited this area of victimization. Secularism, implemented with a Jacobin approach and in an imposing manner, can pave the way for illegal structures, such as the July 15 Coup Attempt, instead of providing "freedom for beliefs" as the concept inherently entails. Therefore, we can conclude that strict secularization policies strengthen the opponents of secularism and make the institutionalization of secularism difficult.

Keywords: Religion, Secularism, July 15 Coup Attempt, Democracy.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBESİ IŞIĞINDA ESKİ ÇAĞDAN GÜNÜMÜZE DARBELER

Enver AKIN

Dr. Öğr. Görevlisi, Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, akinenver01@gmail.com

ÖZET

Vurmak, çarpmak anlamlarına gelen darbe, devlet yönetiminde baskı veya zor kullanarak ya da demokratik yollardan faydalanarak hükümeti istifa ettirme ve rejimi değiştirme eylemidir. Bu eylemi yapan kişiye ise “darbeci” adı verilmekte olup Türk Dil Kurumunun sözlüğünde “Darbe yaparak yönetime el koyan kimse” şeklinde tanımlanmaktadır. Darbecilerin başarılı olabilmesi için devlet içinde örgütlenerek başta askeri ve ekonomik gücü olan kurumları ele geçirme, halk gücünü arkasına alması veya küresel güçlerden gerekli desteği alması gerekir. Bu nedenle her darbe girişiminin başarıya ulaşması mümkün olmayabilir. 15 Temmuz 2016 yılında Feto’cu olarak bilinen ve devlet içerisinde bütün kurumlarda örgütlenerek devleti içeriden ele geçiren gurubun mevcut hükümeti devirerek yönetimi zorla ele geçirme girişiminde bulunmuşlardır. Yüzlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine ve yaralanmasına neden olan bu hareket başarılı olamamıştır. Bu darbe hareketlerinin aslında günümüzden çok önceleri Eski çağlarda yapıldığına dair çok sayıda örnekleri mevcuttur. Erken örneğini Gök Krallığı mitolojisinde gördüğümüz Alalu ve Anu arasındaki taht kavgası en erken örneklerdendir. Mezopotamya’da Lagaş Devleti’nin sekizinci kralı olan II. Eannatum (MÖ 2374-2365), kentin baş rahibi olan Enatarzi (MÖ 2364-2359) tarafından MÖ 2365 yılında başlatılan bir isyanla tahttan indirilmiştir. Sümer coğrafyasına göçmen olarak gelen semitik Akadlar, Kiş kentinin kralı olan Ur-Zababa’nın hizmetindeki Sargon tarafından öldürülmesiyle Akad devleti kurulmuştur. Benzer darbe hareketleri Babil, Asur, Hitit, Lidya ve Roma dönemlerinde de gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Darbe, Feto, 15 Temmuz, Mezopotamya, Anadolu, Roma.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

FROM THE ANCIENT TIMES IN THE LIGHT OF THE JULY 15 COUP COUPS TO DAY

ABSTRACT

Coup, which means to hit or hit, is the act of forcing the government to resign and changing the regime by using pressure or force in the state administration or by using democratic means. The person who carries out this action is called "coupist" and is defined in the dictionary of the Turkish Language Association as "A person who seizes the government by making a coup". In order for the coup plotters to be successful, they must organize within the state, seize institutions with military and economic power, gain support from the people's power, or receive the necessary support from global powers. For this reason, it may not be possible for every coup attempt to succeed. On July 15, 2016, the group known as Feto, which organized itself in all institutions within the state and took over the state from within, attempted to overthrow the current government and take over the government by force. This movement, which caused the death and injury of hundreds of our citizens, was not successful. There are many examples showing that these coup movements were actually carried out in ancient times, long before today. The fight for the throne between Alalu and Anu, an early example of which we see in the mythology of the Sky Kingdom, is one of the earliest examples. II, the eighth king of the Lagash State in Mesopotamia. Eannatum (2374-2365 BC) was dethroned by a rebellion initiated in 2365 BC by Enatarzi (2364-2359 BC), the high priest of the city. The Semitic Akkadians, who came to the Sumerian geography as immigrants, were killed by Sargon, who was in the service of Ur-Zababa, the king of the city of Kish, and the Akkadian state was established. Similar coup movements are also observed in the Babylonian, Assyrian, Hittite, Lydian and Roman periods.

Keywords: Coup, Feto, July 15, Mesopotamia, Anatolia, Rome.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

LE FIGARO GAZETESİNDE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ HAKKINDA YAYIMLANAN DEĞERLENDİRME YAZILARININ İDEOLOJİK SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ

Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL

Siirt Üniversitesi, ulasedebiyat@gmail.com

ÖZET

15 Temmuz darbe girişiminin Batı basınında uzun süre haberlere konu olduğu ve darbe girişimi hakkında birtakım değerlendirme yazılarının yayımlandığı görülür. Amerika ve İngiltere basını kadar darbe girişimini yakından takip eden Fransız basınında özellikle sağ bir çizgide yayın yapan *la Figaro* gazetesinde konuyla ilgili birçok haber yapılmış ve bazı değerlendirme yazılarına yer verilmiştir. Darbe girişimi ve sonrasında yaşananların *le Figaro* gazetesi tarafından takip edilmesinin asıl nedeninin Türkiye'nin siyasi, ekonomik ve kültürel olarak Fransa'nın eski sömürgelerinde artan ağırlığı olduğu söylenebilir. Darbe girişiminin hemen ardından yaşanan birçok ayrıntıyı sayfalarına aktaran *le Figaro* gazetesinde çıkan değerlendirme yazılarında esasında Fransız kamuoyunun Türkiye'ye ve Türkiye cumhurbaşkanına yönelik tutumu hakkında önemli bilgilere rastlanır. Söz konusu yazılarda darbe girişiminin antidemokratik bir eylem olmasına vurgu yapılmaması ve bunun yerine seçilen bir cumhurbaşkanının politikalarının ve şahsiyetini hedef alınması ideolojik bir tutum çerçevesinde ele alınabilir. Bu çalışmada 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında *le Figaro* gazetesinde çıkan değerlendirme yazılarının ideolojik söylem çözümlemesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Askeri Darbe, Demokrasi, Söylem, İdeoloji.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

THE IDEOLOGICAL DISCOURSE ANALYSIS OF ARTICLES ABOUT JULY 15 COUP ATTEMPT PUBLISHED IN LE FIGARO

ABSTRACT

It is seen that the July 15 coup attempt has been the subject of news for a long time and some articles have been published about the coup attempt in the Western press. Many news have been made on this coup and some articles have been included in the French press, which followed the coup attempt as closely as the American and British press, especially in the right-wing newspaper *le Figaro*. Turkey has an increasing importance in France's former colonies economically and culturally and for that reason, the French press follows the coup attempt closely. In these articles published in *le Figaro*, which conveys many details of what happened immediately after the coup attempt, we can find many datas about French public opinion's stance on Türkiye and the president. Because of lack of emphasis in these articles on the coup being an anti-democratic act and targeting the policies and personality of an elected president, we can interpret these articles within the framework of an ideological attitude. In this paper, it will be made the ideological discourse analysis about articles published in *le Figaro* on the July 15 coup attempt.

Keywords: la Figaro, ideological, discourse, military coup.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

28 ŞUBAT SÜRECİ VE 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN MEDYA AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMASI

Ramazan ESEN

Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans,
esnrm08@gmail.com

Seyfettin ASLAN

Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, seaslan@dicle.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'deki medya organlarının ülke tarihinde önemli bir yere sahip olan 28 Şubat Süreci ve 15 Temmuz darbe girişimine karşı nasıl tepki verdiğini ele almakta ve bunların medya üzerindeki etkilerini incelemektedir. Çalışmada, her iki darbe sürecinin medya tarafından nasıl değerlendirildiği ve bu süreçlerin medya üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde ele alınıp karşılaştırılmaktadır.

Bu çalışmada, medya başta olmak üzere çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilerin detaylı bir şekilde incelenmesine ve analiz edilmesine özel bir önem verilmektedir. Medya platformları, günümüz iletişim ve bilgi paylaşımının merkezinde yer almakta ve geniş bir topluluk tarafından kullanılmaktadır. Bu nedenle, bu platformlardan elde edilen verilerin titizlikle incelenmesi, hem toplumun genel görüşlerini anlamak hem de medyanın etkisini değerlendirmek açısından önemlidir.

Bu inceleme, her iki darbe sürecinin medya tarafından farklı perspektiflerle ele alındığını göstermektedir. 28 Şubat sürecinde, medyanın genel olarak postmodern darbeyi desteklediği ve toplumu bu yönde kışkırttığı gözlemlenmiş olmasına karşın, 15 Temmuz darbe girişimi esnasında medyanın genel olarak darbeye karşı çıktığı ve toplumu bilgilendirme ve cesaretlendirme misyonunu üstlendiği belirlenmiştir. Ayrıca, medyanın her iki durumda da etkili bir rol oynadığı ve toplumsal tepkinin yönlendirilmesinde önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma, Türkiye'de medyanın darbelere verdiği tepkilerin ve bu tepkilerin medya üzerindeki etkilerinin incelendiği bir çalışma olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin, gelecekte 28 Şubat Süreci ve 15 Temmuz Darbe girişimi gibi anti-demokratik müdahalelerle karşılaşmaması için medyanın bu tür olaylara daha etkili bir şekilde müdahil olması ve toplumu yönlendirmesi kritik bir öneme sahiptir.

Sonuç olarak, medyanın demokratik süreçlerdeki işlevinin daha da güçlendirilmesi gerektiğidir. Medyanın, demokratik değerleri savunma ve toplumu bilgilendirme görevini etkin bir şekilde yerine getirmesi, toplumun demokrasiye olan güveninin artmasına ve anti-demokratik müdahalelere karşı direncin güçlenmesine katkı sağlayabilir. Bu açıdan bakıldığında, medyanın aktif bir rol üstlenmesi, Türkiye'nin demokratik yapısının güçlendirilmesi için önemli bir adım olabilir.

Anahtar kelimeler: Medya, 15 Temmuz, 28 Şubat

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

COMPARISON OF FEBRUARY 28 PROCESS AND JULY 15 COUP ATTEMPT IN TERMS OF MEDIA

ABSTRACT

This study examines how media organizations in Turkey reacted to the February 28 Process and the July 15 coup attempt, which have an important place in the country's history, and examines their effects on the media. In the study, how both coup processes were evaluated by the media and the effects of these processes on the media are discussed and compared in detail.

In this study, special attention is paid to the detailed examination and analysis of information obtained from various sources, especially the media. Media platforms are at the center of today's communication and information sharing and are used by a wide community. Therefore, meticulously examining the data obtained from these platforms is important both to understand the general views of the society and to evaluate the influence of the media.

This analysis shows that both coup processes were handled by the media from different perspectives. Although it was observed that the media generally supported the postmodern coup and provoked the society in this direction during the February 28 coup attempt, it was determined that the media generally opposed the coup and took on the mission of informing and encouraging the society during the July 15 coup attempt. Moreover, it has been found that the media plays an influential role in both cases and plays an important role in directing the social reaction.

This research stands out as a study that examines the reactions of the media to coups in Turkey and the effects of these reactions on the media. In order for Turkey to avoid anti-democratic interventions such as the February 28 Process and the July 15 Coup attempt in the future, it is of critical importance that the media intervenes more effectively in such events and directs the society.

The conclusion is that the function of the media in democratic processes should be further strengthened. The media's effective fulfillment of its duty to defend democratic values and inform the society can contribute to increasing society's confidence in democracy and strengthening resistance against anti-democratic interventions. From this perspective, taking an active role in the media can be an important step in strengthening Turkey's democratic structure.

Key words: Media, 15 July, 28 February

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DARBELER TARİHİNDE MEDYANIN ROLÜ: 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ ÖRNEĞİ

Tayfun ÇELİK

Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, celiktayfun642@gmail.com

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti, kurulduğu günden itibaren siyasi olarak ordunun baskısını üzerinde hisseden bir devlettir. Kurucu lideri Mustafa Kemal Atatürk'ün asker kökenli olması ordu için büyük önem arz eden bir durumdur. Fakat Atatürk, askerinin siyaset ile ilgilenmemesi gerektiğini çok açık bir dille ifade etmiştir. Buna rağmen ordu, 1950'li yılların sonuna gelirken siyasetin uygulamış olduğu politikalara karşı sesini yükseltmeye başlamıştır. 27 Mayıs 1960 günü gerçekleştirilen darbe ile Türk demokrasi tarihine kara bir leke bulaşmış ve bu darbe son olmamıştır. 15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşen darbe girişimine dek birçok kez darbe girişimi yaşanmış, belirli aralıklarla siyasete muhtıra verilmiştir. Yaşanan bu hadiseler ışığında medyanın rolü büyük önem arz etmektedir. Çalışmanın temel amacı, Türkiye Cumhuriyetinde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi istenen darbelerin seyrinde medyanın yapmış olduğu haberleri incelemek ve bu inceleme sonucunda medyanın takındığı tavrın ne derece önemli olduğunu gözler önüne sermektir. Çalışmanın önemi, görevi halka bilgi vermek olan medyanın, bu görevi yerine getirirken yönlendirme etkisinin olup olmadığını incelemek çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Çalışmada kullanılan yöntem; Türkiye'de gerçekleşmiş darbe girişimleri ile alakalı literatür taraması yapılmış, konuyla alakalı nicel ve nitel araştırma yöntemlerine başvurulmuştur. Çalışma sonunda ulaşılan sonuç ise, Türkiye Cumhuriyetinde darbe ve darbe girişimleri sırasında medyanın 15 Temmuz 2016 darbe girişimine dek ağırlıklı olarak ordu ve muhalefet taraflı yayınlar yaptığı saptanmıştır. Gelineen noktada, gazete manşetleri incelendiğinde ordunun övüldüğü, darbenin yapılması ülke için iyi sonuçlar doğuracağını ve adeta darbeyi özendirir nitelikteki atılan manşetler, medyanın halkı yönlendirebilme etkisi de göz önünde bulundurulduğunda, darbenin hazırlanmış aşamasında askerinin, medyanın destekçisi olduğunu bilerek hareket ettiği kanısını ortaya çıkarmıştır. Bu bakımdan çalışma, medyanın yapmış olduğu haberlerin ne denli önemli olduğu noktasına dikkat çekmesi açısından da önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Darbe, Medya, Siyaset, Asker

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

THE ROLE OF THE MEDIA IN THE HISTORY OF COUPS IN THE REPUBLIC OF TURKEY: THE CASE OF JULY 15 COUP ATTEMPT

ABSTRACT

The Republic of Turkey is a state that has felt the political pressure of the military since its foundation. The fact that its founding leader Mustafa Kemal Atatürk was of military origin is a situation of great importance for the army. However, Atatürk clearly stated that the military should not be interested in politics. Despite this, the military started to raise its voice against the policies implemented by the politics towards the end of the 1950s. The coup d'état of 27 May 1960 was a black stain on the history of Turkish democracy and this coup d'état was not the last. Until the 15 July 2016 coup attempt, there have been many coup attempts and political memorandums have been issued at certain intervals. In the light of these events, the role of the media is of great importance. The main purpose of the study is to examine the news made by the media in the course of the coups that have taken place or wanted to take place in the Republic of Turkey and to reveal how important the attitude of the media is as a result of this examination. The importance of the study reveals the importance of the study to examine whether the media, whose duty is to inform the public, has a steering effect while fulfilling this duty. At the end of the study, it was concluded that the media predominantly broadcast on the side of the army and the opposition during coups and coup attempts in the Republic of Turkey until the coup attempt on 15 July 2016. At this point, when the newspaper headlines are examined, the headlines praising the army, stating that the coup would have good results for the country and almost encouraging the coup, when the effect of the media to direct the public is also taken into consideration, it has revealed the belief that the military acted knowing that the media had the support of the military during the preparation phase of the coup. In this respect, the study is also important in terms of drawing attention to the importance of the news made by the media.

Keywords: Coup, Media, Politics, Military

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNDE MEDYANIN GÜCÜ

Beyza AKSOY

Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, abeyza345@gmail.com

ÖZET

Türk siyasal hayatına bakıldığında birçok askeri müdahalenin yapıldığı ya da teşebbüs edildiği görülmüştür. İlk olarak Osmanlı imparatorluğunda yaşanan askeri müdahale girişimleri Türkiye Cumhuriyeti döneminde de 1960 darbesi, 1971 muhtırası, 1980 darbesi, 28 Şubat süreci, 2007 e-muhtıra ve son olarak 15 Temmuz 2016 yılında yaşanan askeri müdahale ile görülmüştür. Ancak 15 Temmuz 2016 yılında yaşanan askeri müdahale diğer darbelerden farklıdır. 15 Temmuzda halk diğer darbelerden farklı olarak sokaklara çıkmış ve demokrasiye sahip çıkmıştır. Halkın sokağa çıkıp darbe teşebbüsünün durulmasında kilit rol oynamasında medya çok önemli faktördür. Medyanın gücü ile halk olaydan hemen haberdar olmuş ve tepkisini ortaya koyarak darbe teşebbüsüne kısa sürede son vermiştir. Bu çalışmada 15 Temmuz darbe teşebbüsünün durdurulmasında hem medyanın hem de sosyal medyanın durdurmasındaki etkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz, medya, sosyal medya, darbe

THE POWER OF THE MEDIA IN THE JULY 15 COUP ATTEMPT

ABSTRACT

When we look at Turkish political life, it is seen that many military interventions have been made or attempted. The military interventions process, which first, occurred in the Ottoman Empire, was also seen during The Republic of Turkey with the 1960 coup, the 1971 memorandum, the 1980 coup, The 28 February process, The 2007 E- memorandum and finally the military intervention on 15 July 2016. However the military intervention that took place on July 15, 2016 is different from other coups. On July 15, unlike other coups, the people took to the streets and defended democracy. The media a very important factor in helping people take to the streets and play a key role in stopping the coup attempt. With the power of the media, the public was immediately aware pf the incident and put an end to the coup attempt in a short time by expressing their reaction. In this study, the effect of both the media and social media in stopping the July 15 coup attempt will be examined.

Key words: 15 July, media, social media, coup

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNDE KURUMSAL İLETİŞİMİN ETKİSİ

Emel BAL

Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, emelball21@gmail.com

ÖZET

İletişim en yalın haliyle karşılıklı mesaj alışverişi, paylaşım ve geri bildirimle dayalı bir olgudur (Mert, 2019, 1514). Etkin bir iletişim için halktan gelen bildirimlere göre kurumun verdiği hizmetleri yeniden dönüştürmesi geri bildirimün önemini göstermektedir. Bu çalışmanın amacı kurumsal iletişimin kamu-kamu kurumları açısından önemini ortaya koymak ve darbelerle dolu bir tarihi olan bu ülkede daha önce yapılmayan bir irade ortaya konmuştur. 15 Temmuz darbe girişiminde Cumhurbaşkanının Facetime'de halka seslenişinin ve halkın geri bildirimünün kurumsal iletişimin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu iletişimin devamlılığı da bir o kadar önem arz etmektedir. Bu açıdan kurulan İletişim Başkanlığının kurumsal iletişimdeki rolü irdelenmiş ve kurumsal iletişim bağlamında kullandığı argümanlar araştırılmıştır. İletişim Başkanlığının çalışmalarıyla 15 Temmuz ruhu her sene yapılan organizasyonlarla yaşatılmaya ve halkın belleğinde kalıcı bir şekilde yer edinmesi adına çalışmalar yapılmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın çalışmalarıyla da oluşturulmaya çalışılan mekansal hafıza sayesinde ve İletişim Başkanlığı'nın 15 Temmuz gününü anlatan film ile nesilden nesle kalıcılığını sürdüreceği olan yapılar yarınlar bırakılmaya çalışılmaktadır. Halkın darbe girişimi karşısındaki duruşu yalnızca ülkede değil aynı zamanda yurt dışında da çeşitli organizasyonlarla dünya ülkelerine gösterilmeye anlatılmaya çalışılmaktadır. Darbelerle dolu bir geçmişi olan bu halkın 15-16 Temmuz günlerinde Facetime görüşmesinden sonra Cumhurbaşkanı tarafından halkın darbe girişimine karşı sokaklara çağırılması ve halkın sokaklara akın etmesi Cumhurbaşkanlığı makamının önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz Darbe Girişimi, Kurumsal İletişim, İletişim Başkanlığı

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

IMPACT OF CORPORATE COMMUNICATION IN THE JULY 15 COUP ATTEMPT

ABSTRACT

Communication, in its simplest form, is a phenomenon based on mutual message exchange, sharing and feedback (Mert, 2019, 1514). The fact that the institution transforms the services it provides according to the feedback received from the public for effective communication shows the importance of feedback.

The aim of this study is to reveal the importance of corporate communication for public institutions and to demonstrate a will that has not been done before in this country, which has a history full of coups. The President's Facetime address to the public during the July 15 Coup attempt and the public's feedback once again demonstrated the importance of corporate communication. The continuity of this communication is equally important. In this respect, the role of the Directorate of Communications in corporate communication was examined and the arguments it used in the context of corporate communication were investigated. With the work of the Directorate of Communications, efforts are being made to keep the spirit of July 15 alive through organizations held every year and to have a permanent place in the people's memory. Thanks to the spatial memory that is tried to be created with the work of the Ministry of Culture and Tourism and the film about the 15th of July day of the Directorate of Communications, structures that will continue their permanence from generation to generation are being tried to be left to the future. The people's stance against the coup attempt is being tried to be shown and explained to the world countries through various organizations not only in the country but also abroad. This people, who have a history full of coups, called the people to the streets against the coup attempt by the President after the Facetime call on July 15-16, and the people flocked to the streets, once again revealing the importance of the office of the Presidency.

Keywords: July 15 Coup Attempt, Corporate Communication, Directorate of Communications

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ İLE BİRLİKTE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ARTAN ÖNEMİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Nevzat NARÇİÇEK

Dr., Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, nevzatnarcicek@gmail.com

Hasan AKAY

Dr.Öğr.Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, hakay@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bağımsız, örgütlü ve toplum odaklı çalışmalarıyla sivil toplum kuruluşları (STK), demokrasinin güçlenmesi ve vatandaşların siyasal ve sosyal hayata aktif katılımının sağlanması açısından büyük bir öneme sahiptir. Türkiye tarihindeki en önemli dönüm noktalarından biri olan 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, STK'ların rolünü daha da ön plana çıkarmıştır. Bu çalışmada, 15 Temmuz darbe girişimiyle birlikte STK'ların artan önemine odaklanmak amaçlanmıştır. 15 Temmuz 2016, Türkiye'nin demokratik düzenine yönelik bir saldırı olarak kayıtlara geçmiştir. Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) işgal kalkışması sonucunda, darbe girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Ancak bu olay ülkenin birlik ve dayanışma içinde olması gerekliliğini bir kez daha irdeleyen bir aşamaya geçilmesini pekiştirmiştir. Bu aşamada, sivil toplum kuruluşları, önemlerini ortaya çıkaracak bir döneme de geçmiştir.

Bu dönemde, STK'lar birçok önemli rol üstlendi. İlk olarak, bu kuruluşlar, halkı bilgilendirmek, farkındalık oluşturmak ve demokratik değerleri savunmak için medya ve iletişim araçlarını etkin bir şekilde kullandılar. Darbe girişimi sırasında, sosyal medya ve diğer iletişim kanalları üzerinden hızla mesajlar yayıldı. FETÖ karşıtı STK'lar, bu platformları kullanarak halkı bilgilendirdi ve darbe girişimine karşı duruşlarını açıkça ortaya koydu.

İkinci olarak, STK'lar, halkın bir araya gelmesi ve dayanışma içinde hareket etmesi için önemli bir rol oynadı. Darbe girişimi sırasında, vatandaşlar sokaklara çıkarak demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne olan inançlarını göstermelerinde ülke çapında STK'lar bir koordinasyon görevi üstlendiler. STK'lar, bu birlik ve dayanışmayı teşvik etti, insanları organize etti ve toplumun demokratik değerlerine olan saygısını bir kez daha ortaya koydu.

Üçüncü olarak, STK'lar, darbe girişimi sonrasında yaraların sarılması ve toplumun iyileşmesi sürecinde önemli bir rehabilitasyon desteği sağladı. Bu kuruluşlar, darbe mağdurlarına yardım etmek, psikolojik destek sunmak ve toplumun birlik ve beraberliğini yeniden inşa etmek için çeşitli projeler yürüttüler. Ayrıca, demokrasi ve insan hakları değerlerini pekiştirmek amacıyla kampanyalar düzenlediler ve farkındalık oluşturdular.

Son olarak, darbe girişimiyle birlikte sivil toplum kuruluşları daha da güçlendi ve kendilerini yeniden tanımladılar. Bu olay, toplumun savunucusu olarak daha da önemli bir rol üstlenmelerine neden oldu. Sivil toplum kuruluşları, demokratik değerleri korumak, insan haklarını savunmak, toplumsal adaleti sağlamak ve halkın siyasal katılımını teşvik etmek gibi misyonlarını daha da güçlendirecek bir sosyal harekete dönüşmeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz, Darbe, Sivil Toplum Kuruluşları.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

AN ASSESSMENT OF JULY 15 AND THE INCREASING IMPORTANCE OF CIVIL SOCIETY ORGANISATIONS

ABSTRACT

Civil society organizations (CSOs), with their independent, organized and community-oriented work, are of great importance in strengthening democracy and ensuring citizens' active participation in political and social life. The 15 July 2016 coup attempt, one of the most important turning points in Turkey's history, has brought the role of CSOs to the forefront. This study aims to focus on the increasing importance of CSOs with the 15 July coup attempt. 15 July 2016 was recorded as an attack on Turkey's democratic order. As a result of the attempted invasion by the Fethullahist Terrorist Organization (FETO), the coup attempt ended in failure. However, this event reinforced the need for unity and solidarity in the country. At this stage, civil society organizations have entered a period that will reveal their importance.

In this period, CSOs assumed several important roles. Firstly, these organizations effectively used media and communication tools to inform the public, raise awareness and defend democratic values. During the coup attempt, messages spread rapidly through social media and other communication channels. Anti-FETÖ CSOs used these platforms to inform the public and clearly demonstrate their stance against the coup attempt.

Secondly, CSOs played an important role in bringing the public together and acting in solidarity. During the coup attempt, CSOs across the country played a coordinating role as citizens took to the streets to demonstrate their belief in democracy and the rule of law. CSOs encouraged this unity and solidarity, organized people and demonstrated once again the respect of society for democratic values.

Thirdly, CSOs provided important rehabilitation support in the process of recovery and social healing after the coup attempt. These organizations carried out various projects to help the victims of the coup, provide psychological support and rebuild the unity and solidarity of the society. They also organized campaigns and raised awareness to reinforce the values of democracy and human rights.

Finally, with the coup attempt, civil society organizations have become stronger and redefined themselves. This has led them to assume an even more important role as defenders of society. Civil society organizations have begun to transform into a social movement that will further strengthen their mission of protecting democratic values, defending human rights, ensuring social justice and encouraging public political participation.

Keywords: 15 July, Coup, Civil Society Organizations.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN TÜRKİYE TOPLUMU ÜZERİNDEKİ PSİKOLOJİK ETKİLERİ

Nurbanu ÖZMEN

Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, nurbanuozmen5@gmail.com

Prof. Dr. Seyfettin ASLAN

Dicle Üniversitesi İİBF, seyfettinaslan68@gmail.com

ÖZET

Türkiye tarihi boyunca 3 darbe ve birçok darbe girişimine şahitlik etmiştir. Ülkemizde demokrasiye ilk darbe girişimi 1960 yılında gerçekleşmiştir. Son darbe girişimi ise 15 Temmuz 2016 yılında FETÖ tarafından olmuş ve başarısız bir darbe girişimi olarak sonuçlanmıştır. Ülkemizde yaşanan darbelerin nedenleri ve sonuçları üzerinde çokça incelemeler araştırmalar yapılmış olsa da en büyük izleri şüphesiz toplumun psikolojisi üzerinde olmuştur. Son olarak ülkemizde yaşanan başarısız 15 Temmuz askeri darbe girişiminin toplum üzerinde ki psikolojisi üzerinde derin izler bıraktığı ve bir takım etkilerinin halen devam etmekte olduğu görülmektedir. Saldırı gecesi halkın marketlere ve benzinliklere akın etmesi nasıl bir panik halinde olduklarının en büyük göstergesidir. Buna ilave olarak devleti ve demokrasiyi korumaya yönelik sokaklara dökülmeleri meydanlara çıkmaları geçmişten günümüze taşınan darbe psikolojisinin bir sonucu olmuştur. Alçak uçuş yapan uçakların sesleri, bomba sesleri ve silahlar halkın büyük bir korku ve panik yaşamasına neden olmuştur. Sokaklar ve meydanlarda şehitler verilmiş ve gazilerimiz olmuştur. Başarısız darbe girişimi sonrasında ise bu gecenin etkileri devam etmiş ve özellikle büyükşehirlerde yaşayan insanlar uzun süre kaygı bozukluğu yaşamıştır. Geceleri uykuya dalamama veya kâbuslar görerek uyanma, yüksek seslerden korkup paniklemek gibi etkileri olmuştur. Özellikle büyükşehirlerde yaşayan halk daha çok etkilenmiş ve eve girememe meydanlarda ve sokaklarda beklemek gibi uzun süre devam eden etkileri olmuştur. Çocuklarda ise geceleri korku, altına kaçırma gibi etkileri olmuştur.

Anahtar Kelime: 15 Temmuz darbe girişimi, demokrasi, kaygı bozukluğu

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF THE JULY 15 COUP ATTEMPT ON TURKISH SOCIETY

ABSTRACT

Türkiye has witnessed 3 coups and many coup attempts throughout its history. The first coup attempt against democracy in our country took place in 1960. The last coup attempt was made by FETO on July 15, 2016 and ended as an unsuccessful coup attempt. Although many studies have been conducted on the causes and consequences of the coups in our country, their biggest traces have undoubtedly been on the psychology of the society. Finally, it is seen that the unsuccessful July 15 military coup attempt in our country left deep traces on the psychology of society and some of its effects are still continuing. The fact that people flocked to markets and gas stations on the night of the attack is the biggest indication of what kind of panic they were in. In addition, taking to the streets and taking to the squares to protect the state and democracy was a result of the coup psychology carried over from the past to the present. The sounds of low-flying planes, bomb sounds and guns caused the public to experience great fear and panic. There were martyrs and veterans in the streets and squares. After the failed coup attempt, the effects of this night continued and people, especially those living in metropolitan cities, experienced anxiety disorders for a long time. It has had effects such as not being able to fall asleep at night or waking up with nightmares, and panicking due to fear of loud noises. Especially the people living in metropolitan cities were more affected and it had long-lasting effects such as not being able to enter the house and waiting in the squares and streets. In children, it had effects such as fear and incontinence at night.

Key Words: July 15 coup attempt, democracy, anxiety disorder

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN TÜRK VATANDAŞI ÜZERİNDEKİ TOPLUMSAL ETKİLERİ

Muhbet ÇELİK

Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, muhbet.celik0504@gmail.com

ÖZET

15 Temmuz 2016 tarihinde Türkiye’de gerçekleşmiş olan başarısız darbe girişimi, ülke genelinde büyük toplumsal etkilere yol açmıştır. Bunun yanı sıra darbe sonrasında ortaya çıkan toplumsal kutuplaşma ve güvensizlik duygusu ülkenin sosyal dokusunu derinden etkilemiştir. Darbe girişimi, Türkiye toplumunun farklı kesimlerini bir araya getirerek ortak bir direniş ruhu yaratmıştır. 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe girişiminin arka planında Fethullah Gülen Cemaatinin ülkedeki varlığı ve Türk ordusunda yuvalanmış üyelerinin bulunmaktadır. Darbe girişiminin amacı, cemaatin devlete olan nüfuzunu daha da güçlendirmek ve AKP hükümetini devirip kendi yönetimini kurmaktır. Gülen Cemaati, uzun yıllar ordu içerisindeki yapılanmış ve üst düzey rütbelere ulaşma fırsatı yakalamıştır. Üst düzey komutanların da etkisiyle darbe girişiminde bulunma fırsatı elde etmiştir. Darbe girişiminin başarısız olmasında halkın ortak mücadele ruhu ve kararlılığı çok önemli bir rol oynamıştır. Darbe girişimi sonrasında Türk toplumunun geleneksel değerleri ve kültürü daha da ön plana çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen başarısız darbe girişiminin toplumsal etkilerini araştırmak ve başarısız darbe girişiminin toplumdaki bilinç düzeyini göstermektir. Yapılacak olan çalışmamda çoğunlukla literatür taramasından yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Darbe Girişimi, Toplumsal Etkiler, Türk Halkı

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

SOCIAL EFFECTS OF THE JULY 15 COUP ATTEMPT ON TURKISH CITIZENS

ABSTRACT

The unsuccessful coup attempt that took place in Turkey on July 15, 16 caused great social effects throughout the country. In addition, the social polarization and sense of insecurity that emerged after the coup deeply affected the social fabric of the country. The coup attempt brought together different segments of Turkish society and created a common spirit of resistance. In the background of the coup attempt carried out on July 15, 216, there is the presence of the Fethullah Gülen Community in the country and its members nestled in the Turkish army. The aim of the coup attempt was to further strengthen the community's influence in the state and to overthrow the AKP government and establish its own rule. The Gülen Community has had the opportunity to reach structured and senior ranks within the army for many years. He had the opportunity to attempt a coup with the influence of senior commanders. The common fighting spirit and determination of the people played a very important role in the failure of the coup attempt. After the coup attempt, the traditional values and culture of the Turkish society came to the fore even more. The aim of this study is to investigate the social effects of the failed coup attempt on July 15, 2016 and to show the level of awareness in society about the failed coup attempt. In my study, mostly literature review was used.

Keywords: Coup Attempt, Social Impact, Turkish people

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

DEVLETİ KURTARANLAR, DEVLETİ ELE GEÇİRMEYE KALKANLARA KARŞI: 15 TEMMUZ VAKASI ÖRNEĞİNDE TÜRKİYE'DE DARBE ELEŞTİRİSİ GELENEĞİNİN ELEŞTİRİSİ

Ahmet Vedat KOÇAL

Arş. Gör.Dr., Dicle Üniversitesi İİBF. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
ahmetvedatk@gmail.com

ÖZET

Parlamentar rejimlerde, darbeler, kamu otoritesinin yetki ve görevlerine değil, sivil toplumun siyasal karar alma hakkına ve dolayısıyla iradesine karşı düzenlenir. Darbeciler, kamu otoritesinin yetki ve görevlerini devralarak sürdürür, fakat parlamento başta olmak üzere sivil siyasal katılım ve karar alma kurumlarını feshederler. Bu haliyle, darbelerin asıl hedefi ve muhatabı, devlet değil, toplumdur. Nitekim antik Helen ve Roma'dan beri siyasal tarih boyunca, darbeler, bürokratik otoriteyi temsil eden tiranlarla toplumu temsil eden senato ve parlamentolar arasında bir mücadele alanı olagelmiştir. Tiranlara yetki sağlayan devlet otoritesi ile toplumu temsil eden senatolar, bu çatışmanın iki tarafı olmuşlardır.

Türkiye'de ise, darbeler ve darbe girişimleri, devlet otoritesi tarafından topluma karşı değil, devlet tarafından yine devlete karşı bir eylem olarak değerlendirilmiş, darbe veya darbe girişimleri ile el konulmak istenenin sivil siyasal irade değil, devlet otoritesi olduğu düşüncesi benimsenmiş, devlet bürokrasisinden kaynaklanan darbelere karşı, yine devlet otoritesinin korunması ve kurtarılması söylemlerle desteklenmiştir. Her darbe ve darbe kalkışması sonrasında, siyasal hayatta demokrasinin önemi ve değeri vurgulanmışsa da, ironik olarak, darbenin veya darbe girişiminin hemen ardından, hak ve özgürlüklerin geçmişe göre daha çok kısıtlandığı ara rejimler veya sıkıyönetim süreçleri yaşanmıştır. Darbecilerin hedef aldığı hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, demokratik düzenleme ve kurumların yeniden etkinleştirilmesi değil, tersine, darbecilerin veya darbe girişimcilerinin amaçladıkları gibi, yürütmenin ve bürokrasinin güçlendirilmesi, başarısız darbe girişimlerinin hemen sonrasındaki dönemlerin esası olmuştur. Toplumdan, darbelere karşı hak ve özgürlüklerin genişletilmesi ve güvence altına alınması ile sivil siyasal katılımın etkinleştirilmesi değil, devlete sahip çıkılması ve bunun için de yürütmeye daha çok rıza gösterilmesi istenmiştir. Böylece, darbecilere karşı, darbecilerin de benimsedikleri, devletin toplum karşısındaki mutlak üstünlüğü geleneği sürdürülmüştür. Nitekim devlet otoritesinin, 27 Mayıs darbesinde gericiliğe karşı Atatürkçü, 12 Mart ve 12 Eylül darbelerinde Sosyalist ayaklanma ve Sovyet işgali tehdidine karşı milliyetçi, 28 Şubat darbesinde İslâmcı ayaklanma ve rejim inşası riskine karşı laik duyarlılıkla benimsenmesinin istenmesi davranışındaki tarihsel süreklilik, 15 Temmuz darbe girişiminde de tekrarlanmış, sivil toplumdan, cemaat süsü verilmiş terör örgütünün darbe girişimine karşı devlet otoritesinin savunulması istenmiş ve ordu başta olmak üzere bürokrasiye rıza millî güvenlik gerekçesiyle erdemleştirilmiştir. Her dört darbe ve darbe girişimi deneyiminde de, bürokrasinin yetki ve görevlerini genişleten ve sivil toplumu denetim altına alan sıkıyönetim rejimleri uygulanmıştır.

Bu çalışma, Türkiye'de darbelere ve darbe girişimlere yönelik devletçi geleneksel eleştiriyi, Türk devlet geleneğinde devlet-toplum hiyerarşisi bağlamında ve sivil toplum kavramı ışığında eleştirel bir değerlendirme etrafında tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Darbe, Eleştiri, Devlet geleneği, Sivil Toplum

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

SAVIORS OF THE STATE VERSUS THE ATTEMPTERS TAKING OVER THE STATE: CRITIQUE OF THE TRADITION OF COUP CRITICISM IN TÜRKİYE IN THE CASE OF THE JULY 15 COUP ATTEMPT

ABSTRACT

In parliamentary regimes, coups are organized not against the authority and duties of the public authority, but against the political decision-making right and therefore the will of the civil society. The coup plotters, continue the duties of the public authority by taking over the power, but they abolish civilian political participation and decision-making institutions, especially the parliament. In this respect, the real target and addressee of coups is society, but not the state. Indeed, throughout political history since ancient Hellenic and Roman times, coups have been an area of struggle between tyrants representing bureaucratic authority and senates and parliaments representing society. The state authority, which gives authority to tyrants, and the senates, which represents the society, have been the two sides of this conflict.

In Türkiye, coups and coup attempts were considered not as an action against society by the state authority, but as an action against the state by also the state, an idea has been adopted that what is intended to be seized by a coup or coup attempts is not the civilian political will but the state authority, protection and saving the state authority has been discoursed against coups caused by the state bureaucracy. Although the importance and value of democracy in political life was emphasized after every coup and coup attempt, ironically, there have been interim regimes or martial law periods in which rights and freedoms were more restricted than in the past, shortly after the coup or attempted coups. Not expanding the rights and freedoms targeted by the coup plotters and the reactivation of democratic arrangements and institutions, but strengthening the executive and bureaucracy, as intended by the coup plotters or coup plotters, has been the basis of the periods shortly after the failed coup attempts. The society has been demanded not to expand and guarantee rights and freedoms against coups and to activate civilian political participation, but to protect the state and to give more consent to the executive for this. Thus, the tradition of absolute superiority of the state over society has been continued, which the coup plotters also adopted. Indeed, the historical continuity in the behavior of demanding the adoption of the state authority, by sensitivities such as Atatürkism against reactionism in the May 27, 1960 coup, nationalism against the threat of Socialist riot and Soviet invasion in the coups of March 12, 1971 and September 12, 1980, secularism against the risk of Islamist uprising and regime building in the February 28, 1997 coup, was repeated in the July 15, 2016 coup attempt, civil society was asked to defend the state authority against the coup attempt of a terrorist organization disguised as a religious community, and consent to the bureaucracy, especially the army, was made virtuous on the grounds of national security. In all four coup and coup attempt experiences, martial law regimes were implemented that expanded the powers and duties of the bureaucracy and brought civil society under control.

This study aims to discuss the traditional statist criticism of coups and coup attempts in Türkiye, around a critical evaluation in the context of the hierarchy between state and society in the Turkish state tradition and in the light of the concept of civil society.

Keywords: Türkiye, Coup, Criticism, State tradition, Civil society

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

TÜRKİYE'DE ORDU-SİYASET İLİŞKİSİNİN VE ASKERÎ MÜDAHALELERİN KURUCU TEMELLERİ: TÜRK DEVLET GELENEĞİ BAĞLAMINDA BİR TARİHSEL ÇERÇEVE DENEMESİ

Ahmet Vedat KOÇAL

Dr. Arş. Gör., Dicle Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
ahmetvedatk@gmail.com

ÖZET

İslâm'ın kabulü ve modernleşme gibi birçok tarihsel etkenlerle birlikte, Türk devlet geleneği, antropolojik kökleri bakımından Orta Asya step kavimlerinin toplumsal organizasyonuna dayanır. Steplerde hayvancılıkla geçinen göçebe boyların, sürekli yeni otlaklar bulmaya dayalı üretim biçimleri, topluluğun tamamının askerî becerilerle donanması ihtiyacını doğurmuştur. Böylece, Türk devlet geleneğinin arkaik temellerinde, ordu, Batı uygarlığında ve onun kurucu temellerini oluşturan Antik Helen ve Roma'da olduğu gibi, bir meslek grubu olarak toplumdan ayrı gelişmemiş, günlük yaşayışın bir unsuru olarak, toplumla bütünleşmiştir. Nitekim Kağan'ın, toplumsal ve askerî lider oluşu, bu durumun sonucudur.

Ön Asya'da Müslüman Araplarla, Anadolu'da Bizans ile karşılaşmalar, askerliği, günlük yaşam faaliyeti olmanın yanında, dinsel bir değer ve kutsal bir amaç olmakla da tahkim etmiştir. Devlet yöneticisi ve başkomutan olarak sultanın, halifelikle takviyesiyle, ordu, kültürel değer de kazanmıştır.

Modernleşme sürecinde, Osmanlı'nın toprak ve gelir kaybı, orduyu, özellikle I. Dünya Savaşı ile Kurtuluş Savaşında ülkenin varlığını sürdürme arzusunun simgesi hâline getirmiş, askerliğin toplumsal ve kültürel değerlerine, duygusal değer ve anlam da eklemiştir.

Kurtuluş Savaşı'nın komuta kadrosunun, aynı zamanda Cumhuriyetin kurucu siyasal aktörleri oluşu, TSK İç Hizmet Kanununun, 35. maddesinde, 2013'teki değişiklikten önce yer alan, "Cumhuriyeti koruma ve kollama görevi" ibaresinde ifadesini bulan ve Schmitt'in "protego ergo obligo" (koruyorum, o halde kendime bağlıyorum) deyimiyile Siyaset Bilimi literatürüne kattığı biçimde, ordu ile rejim arasında bir aidiyet ve sorumluluk ilişkisi üretmiştir.

Günümüzde, terörle mücadele dışında, ordunun, deprem, sel, yangın ve salgın gibi afetlerde, kırsal kalkınma, sağlık ve eğitim kampanyaları gibi, günlük yaşama yönelik faaliyetleri, toplumsal bilinç ve hafıza nezdinde, askerliğin, sosyal, kültürel ve duygusal işlev ve değerlerinin sürekliliğini sağlamaktadır. Nitekim 6 Şubat 2023 depremlerinde, arama-kurtarma, yardım ve dağıtım faaliyetlerinde ordunun katkısına yönelik yoğun toplumsal talep ve çağrılar, askerliğin toplumsal işlev ve değerlerinin geçerliliğini göstermektedir.

Bu çalışma, Türkiye'de ordu-siyaset ilişkilerini ve bu kapsamda müdahale deneyimlerini belirleyen etkenleri, Türk devlet geleneğinin antropolojik temelleri bağlamında ve tarihselci bir metot etrafında tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Ordu, Siyaset, Askerî Müdahale, Türk Devlet Geleneği

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

CONSTITUENT FOUNDATIONS OF RELATIONSHIP BETWEEN ARMY AND POLITICS AND MILITARY INTERVENTIONS IN TÜRKİYE: A HISTORICAL FRAMEWORK ESSAY IN THE CONTEXT OF TURKISH STATE TRADITION

ABSTRACT

Along with many historical factors such as the acceptance of Islam and modernization, Turkish state tradition is based on the social organization of the Central Asian steppe tribes, in terms of its anthropological roots. The production type of the nomadic tribes, who lived on animal husbandry in the steppes, based on constantly finding new pastures, created the need for the entire community to be equipped with military skills. Therefore, in the archaic foundations of the Turkish state tradition, the army did not develop separately from society as a professional group, as it did in Western civilization and in Ancient Hellenism and Rome, as its founding foundations, but it was integrated with society, as an element of daily life. Indeed, the fact that Khagan became a social and military leader is the result of this situation.

Encounters with Muslim Arabs in Asia Minor and Byzantium in Anatolia strengthened army as a religious value and a sacred purpose, as well as a daily life activity. By reinforcement of the sultan, as the state administrator and commander-in-chief, by the caliphate, the army also gained cultural value.

During the process of modernization, the Ottomans' loss of land and income made the army the symbol of the desire to continue the country's existence, especially during World War I and the War of Independence, and added emotional value and meaning to the social and cultural values of military.

The fact that, the command staff of the War of Independence were also the founding political actors of the Republic, has created a relationship of belonging and responsibility between the army and the regime, which finds its expression in the phrase "duty to protect and preserve the Republic" in Article 35 of the Internal Service Law of the Turkish Armed Forces, before the change in 2013, and as Schmitt added it to the Political Science literature with the phrase "protego ergo obligo", (I protect, so, I bind it to myself).

Recently, apart from the fight against terrorism, the army's daily life activities, in disasters such as earthquakes, floods, fires and epidemics, and also civil campaigns about rural development, health and education, ensures the continuity of the social, cultural and emotional functions and values of the military in the eyes of social consciousness and memory. Indeed, intensive social demands and calls for the army's contribution to search-rescue, aid and distribution activities during the February 6, 2023 earthquakes show the validity of the social functions and values of the military.

This study aims to discuss the factors that determine the military-politics relations in Türkiye and the cases of military interventions on politics, in the context of the anthropological foundations of the Turkish state tradition and around a historical method.

Keywords: Türkiye, Army, Politics, Military Intervention, Turkish State Tradition

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

MEKÂNIN SİYASALLAŞMASI: ‘15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ’NE KONU EDİLEN MEKÂNLARIN SİYASAL AÇINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehmet Şevket ARIKAN

Öğr. Gör., Siirt Üniversitesi, msevket.arikan@siirt.edu.tr

ÖZET

Mekân, kısa tabirle belirli bir yerde olmanın orada var olmanın karşılığı olarak tanımlanmaktadır. Ancak mekânı sadece bir yerde fiziki olarak bulunmak olarak tanımlamak sınırlayıcı ve eksik bir tanımlama olmaktadır. Tarihsel, sosyolojik, siyasal gelişmeler başta olmak üzere insanlığın hayat serüveni mekâna farklı anlamlar kazandırırken mekânın da insanın kimliğinin oluşmasında önemli bir yere sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda mekân başlık olarak farklı disiplinlere konu olmaktadır. İktidar ve siyaset kavramları üzerinden mekânı okumak, siyaset bilimi disiplini içerisinde bir incelemeye kapı aralamaktadır.

15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişiminin ardından ülke genelinde birçok mekâna 15 Temmuz Şehitleri, Demokrasi meydanı gibi adlandırmalar verilmiştir. Bu mekânların bir kısmı darbe girişimine karşı durulan alanların adı olurken bu yerler dışında okul, park, bahçe, cadde, sokak gibi birçok alanda benzer isimlendirmelerin örneğini görmek mümkündür. Bu çalışmada darbe girişiminin ardından çeşitli alanlara verilen isimler ve bu mekanların niteliği, taşıdığı anlam, öncesinde hangi başlıkla isimlendirildiği, siyaset alanına konu edilecek ve bu alanlar siyaset, iktidar, kimlik, toplumsal bellek başlıkları üzerinden değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mekân, Siyaset, İktidar, Toplumsal bellek, 15 Temmuz.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

THE POLITICALIZATION OF SPACE: A POLITICAL EVALUATION OF THE SPACES THAT ARE SUBJECTED OF THE ‘JULY 15 COUP ATTEMPT’

ABSTRACT

In brief, space is delineated as the state of occupying a specific location and coexisting within it. Nevertheless, construing space solely as the physical presence in a location constitutes a restrictive and inadequate delineation. It can be asserted that within the course of human existence, particularly historical, sociological, and political evolution, diverse connotations are ascribed to space. Concurrently, space occupies a significant role in the configuration of human identity. In this sense, space becomes the subject of different disciplines. Analyzing space through the lenses of power and politics initiates avenues of inquiry within the discipline of political science.

Subsequent to the coup attempt on July 15, 2016, numerous places throughout the nation were renamed as July 15 Martyrs and Democracy Squares. While certain places are named in honor of the areas that resisted the coup attempt, similar nomenclature can be observed in various other areas, including schools, parks, gardens, and streets, distinct from those aforementioned. In this study, the names attributed to various locations following the coup attempt, their inherent characteristics, symbolic connotations, as well as their previous appellations, will be examined within the realm of politics. These locales will be evaluated through the lenses of politics, power dynamics, identity, and collective memory.

Keywords: space, politics, power, collective memory, 15 July.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ İLE ATATÜRK HAVALİMANI SALDIRISININ TÜRKİYE'DEKİ HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN FİNANSAL PERFORMANSINA ETKİSİ

Veysi ASKER

Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, veysi.asker@dicle.edu.tr

ÖZET

Askeri darbe girişimlerinin ve terör saldırılarının ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri oldukça önemlidir. Askeri darbe girişimlerinin başarılı olma ihtimali durumunda meclisin feshedilmesi ve demokrasinin askıya alınması gibi uygulamalar birçok açıdan doğrudan veya dolaylı bir biçimde birçok sektörü olumsuz açıdan etkilemektedir. Aynı şekilde terör saldırıları da toplumun huzurunu bozması, kaos yaratması ve ülke imajına zarar vermesi yönüyle birçok sektörü olumsuz açıdan etkilemektedir. Ancak askeri darbe girişimlerinin ve terör saldırılarının bazı sektörler üzerindeki olumsuz etkileri daha fazladır. Örneğin hava taşımacılığı sektörü bu tür olumsuz durumlardan en çok etkilenen sektörlerin başında gelmektedir. İlk olarak 28 haziran 2016 tarihinde Atatürk Havalimanında gerçekleşen terör saldırısı ve ardından 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin hava taşımacılığı sektörünü olumsuz açıdan etkilediği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, 28 haziran 2016 tarihinde Atatürk Havalimanında gerçekleşen terör saldırısı ve 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin Türkiye'deki hava yolu işletmelerinin finansal performansı üzerindeki etkileri Lop cow temelli CoCoSo yöntemiyle incelenmiştir. Ayrıca hava yolu işletmelerinin söz konusu olaylar öncesi ve sonrası finansal performansı karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda hava yolu işletmelerinin söz konusu olaylar öncesi ve sonrası dönemdeki finansal performanslarında farklılaşmaların olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz Darbe Girişimi, Finansal Performans, Lop cow Yöntemi, CoCoSo Yöntemi.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

THE IMPACT OF JULY 15 COUP ATTEMPT AND ATATURK AIRPORT ATTACK ON THE FINANCIAL PERFORMANCE OF AIRLINE COMPANIES IN TURKEY

ABSTRACT

The negative effects of military coup attempts and terrorist attacks on the economy are quite significant. Practices such as the dissolution of parliament and the suspension of democracy in the event that military coup attempts are likely to succeed have a negative impact on many sectors, either directly or indirectly. Likewise, terrorist attacks negatively affect many sectors in terms of disturbing the peace of society, creating chaos and damaging the country's image. However, military coup attempts and terrorist attacks have more negative impacts on some sectors. For example, the air transportation sector is one of the sectors most affected by such negative situations. First, the terrorist attack at Atatürk Airport on June 28, 2016 and then the coup attempt on July 15, 2016 are thought to have negatively affected the air transportation sector.

In this study, the effects of the terrorist attack at Ataturk Airport on June 28, 2016 and the coup attempt on July 15, 2016 on the financial performance of airline companies in Turkey are examined using the Lop cow-based CoCoSo method. In addition, the financial performance of airline companies before and after the aforementioned events were compared. As a result of the study, it is seen that there are differences in the financial performance of airline companies before and after the aforementioned events.

Keywords: July 15 Coup Attempt, Financial Performance, Lop cow Method, CoCoSo Method.

Dünü Bugünü ve Yarınıyla Uluslararası 15 Temmuz Darbe Girişimi Sempozyumu

International Symposium on the July 15 Coup Attempt

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE 28 ŞUBAT POSTMODERN DARBESİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZİ

Muhittin IŞIK

Dr., Adalet Bakanlığı, muhittin.isik.kou@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma 15 Temmuz Darbe Girişimi ve 28 Şubat Postmodern Darbesinin karşılaştırmalı bir analizini yapmayı amaçlamaktadır. Literatürde gerek 15 Temmuz Darbe Girişimi gerekse 28 Şubat Postmodern Darbesi hakkında çok sayıda akademik çalışma bulunsa da bunların karşılaştırmalı bir analizini yapan çalışmaların sayısı yok denecek kadar azdır. Bu çalışma söz konusu eksikliği karşılaştırma metodu aracılığıyla önemli düzeyde giderme iddiasındadır. 15 Temmuz Darbe Girişimi ve 28 Şubat Postmodern Darbesinin ortak yönleri olduğu gibi bunların birbirinden ayrılan özellikleri de mevcuttur. Öncelikle hem 28 Şubat Postmodern Darbesi hem de 15 Temmuz Darbe Girişimi Türkiye’de demokratik siyasetin pekişmesini engelleyen antidemokratik gelişmelerdir. Her iki gelişme de ülke ekonomisini derinden sarsmıştır. Ancak ordu ve medyanın başat aktör olduğu 28 Şubat postmodern Darbesi farklı kesimlerden (yargı, bürokrasi, muhalefet partileri, üniversiteler, Yüksek Öğretim Kurumu, sivil toplum kuruluşları vb.) destek almış olmasına rağmen 15 Temmuz Darbe Girişimi Fethullahçı Terör Örgütü dışında herhangi bir aktörün desteğini almamıştır.

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz, 28 Şubat, Postmodern Darbe, Darbe, FETÖ

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE JULY 15 COUP ATTEMPT AND THE FEBRUARY 28 POSTMODERN COUP

ABSTRACT

This study aims to make a comparative analysis of the July 15 Coup Attempt and the February 28 Postmodern Coup. Although there are many academic studies in the literature about both the July 15 Coup Attempt and the February 28 Postmodern Coup, there are almost no studies that make a comparative analysis of them. This study claims to significantly eliminate this deficiency through the comparison method. While the July 15 Coup Attempt and the February 28 Postmodern Coup have common aspects, they also have distinguishing features. First of all, both the February 28 Postmodern Coup and the July 15 Coup Attempt are anti-democratic developments that prevent the consolidation of democratic political culture in Turkey. Both developments deeply shook the country’s economy. However, although the February 28 Postmodern Coup in which the army and the media were the dominant actors, received support from different segments (judiciary, bureaucracy, opposition parties, universities, Higher Education Institution, non-governmental organizations etc.); the July 15 Coup Attempt did not receive the support of any actor other than the Fethullahist Terrorist Organization.

Keywords: July 15, February 28, Postmodern Coup, Coup, FETO

DÜNÜ BUGÜNÜ VE YARINIYLA ULUSLARARASI 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE JULY 15
COUP ATTEMPT: YESTERDAY, TODAY AND
TOMORROW

